

ÎNTRERINDERA DE STAT MOLDELECTRICA

Rezumat Non-Tehnic

EVALUAREA IMPACTULUI DE MEDIU ȘI SOCIAL A PROIECTULUI DE INTERCONECTARE A SISTEMELOR ELECTROENERGETICE ALE REPUBLICII MOLDOVA ȘI ROMÂNIA

iulie 2017

Întreprinderea de Stat MOLDELECTRICA
str. V. Alecsandri 78
Municipiul Chișinău, Republica Moldova

Cuprins

1	Cuvânt înainte	1
2	Introducere	2
3	Ce reprezintă Proiectul?	2
4	Când va fi construit Proiectul?	3
5	De ce este necesar acest Proiect?	4
6	Unde va fi amplasat Proiectul?	4
7	Cum și de ce a fost ales acest traseu pentru LEA?.....	5
8	Cum au fost evaluate posibilele impacturi?.....	6
9	Care sunt impacturile pozitive ale Proiectului?.....	6
10	Ce suprafață de teren este necesară pentru dezvoltarea Proiectului?.....	7
11	Proiectul va crea noi locuri de muncă?.....	9
12	Care sunt impacturile negative ale Proiectului și cum pot fi acestea evitate sau reduse?	9
13	Cum va fi identificat și gestionat efectiv actualul impact?.....	16
14	Cum putem afla mai multe informații despre Proiect?	17
15	Cum putem depune o sesizare sau o reclamație despre Proiect? ..	18
	Exemplu de Formular pentru depunerea de sesizări sau reclamații.....	19

Lista tabelelor

1	Așezări cu clădiri locuite amplasate pe o distanță de 1 kilometru față de LEA.....	4
2	Jurisdicții și modul de utilizare al terenurilor în zona de amplasament a stâlpilor.....	8
3	Rezumatul impactului de mediu și social-economic și măsurile cheie de reducere	10

Lista figurilor

1	Amplasarea Proiectului.....	2
2	Stâlpi de tip 'format Y' care vor fi utilizați.....	3
3	Amplasarea traseului LEA și a ariilor de biodiversitate, de interes pentru conservare.....	5

---

1 CUVÂNT ÎNAINTE

Documentul de față oferă un rezumat non-tehnic (NTS) al Raportului de evaluare, în Moldova, a impactului asupra mediului și social (ESIA) al Proiectului de Interconectare Sistemelor Electroenergetice ale Republicii Moldova cu România. Documentul descrie într-o manieră non-tehnică modul în care Proiectul ar putea afecta mediul și oamenii și ce acțiuni vor fi întreprinse pentru a evita sau reduce efectele asupra mediului sau a oamenilor.

Acest NTS face parte din pachetul mai mare de documente preliminare ("pachetul ESIA"), care include raportul ESIA, Cadrul pentru achiziția terenurilor și măsuri compensatorii (LACF), Planul de management și monitorizare a mediului și social (ESMMP) și Planul de implicare a părților interesate (SEP). Începând cu 28 iulie 2017, aceste documente vor fi disponibile în engleză și moldovenească/română și rusă pentru a fi consultate și dezbătute. NTS și SEP vor fi disponibile de asemenea în limba rusă. ESIA și alte documente vor fi disponibile, în format electronic, la adresele www.moldelectrica.md, www.worldbank.org, www.eib.org și www.ebrd.com. Documentele ESIA pot fi, de asemenea, consultate în format tipărit la sediul Moldelectrica, str. V. Alecsandri 78 Municipiul Chișinău și în următoarele locații:

<i>Oraș/Municipiu</i>	<i>Adresă</i>	<i>Data și intervalul orar al consultărilor publice</i>
Municipiul Chișinău	Mun. Chișinău, sectorul Botanica, str. Teilor, nr.10	23.10.2017, 16.00-19.00
Primăria Ialoveni	or. Ialoveni, str. Alexandru cel Bun, nr.45	24.10.2017, 15.00-17.00
Primăria Hîncești	or. Hîncești, str. Mihalcea Hincu, nr.132	24.10.2017, 18.00-20.00
Primăria Cimișlia	or. Cimișlia, str. Decebal, nr.9	25.10.2017, 15.00-17.00
Primăria Leova	or. Leova, str. Unirii, nr.22	25.10.2017, 18.00-20.00
Primăria Comrat	or. Comrat, str. Tretiakova, nr.36	26.10.2017, 15.00-17.00
Primăria Vulcănești	or. Vulcănești, str. Lenina, nr.75	26.10.2017, 18.00-20.00
Primăria Taraclia	or. Taraclia, str. Lenina, nr.138	27.10.2017, 15.00-17.00
Primăria Cahul	or. Cahul str. Independenței, nr.6	28.10.2017, 18.00-20.00

Sesizările/reclamațiile scrise privind Proiectul și documentele din pachetul ESIA pot fi transmise până la data de 28 noiembrie 2017. Acestea pot fi trimise prin poștă d-nei Nelly Melnicenco la adresa Moldelectrica de mai sus sau prin e-mail: melnicenco@moldelectrica.md. Comentariile pot fi făcute, de asemenea, la întâlnirile pentru consultări publice care vor avea loc la primăriile și datele specificate mai sus. Dacă datele sau orele oricărei întâlniri vor fi modificate, acestea vor fi anunțate în ziarele și la posturile de radio locale, afișe/anunțuri fiind postate și în primării și online la adresa www.moldelectrica.md.

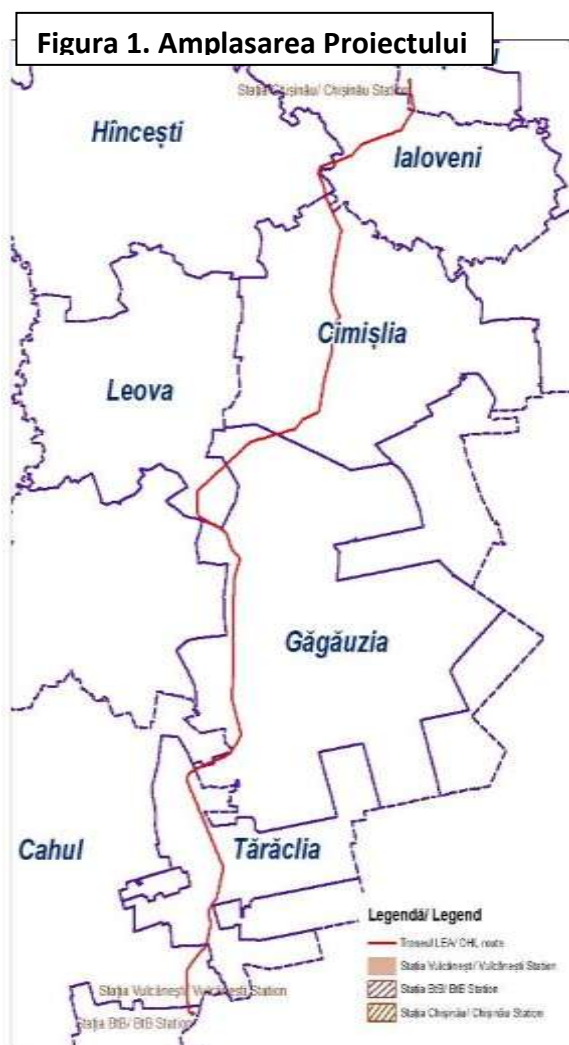
Toate sesizările/reclamațiile cu privire la raportul preliminar ESIA vor fi analizate și luate în considerare de către Moldelectrica atât în dezvoltarea pachetului final ESIA, cât și în deciziile finale ale Moldelectrica și ale instituțiilor financiare internaționale identificate mai jos. Informații suplimentare pot fi obținute de la Moldelectrica la adresa de mai sus.

2 INTRODUCERE

Pentru a atinge obiectivele Tratatului Comunității Energetice, Moldelectrica intenționează să demareze o serie de proiecte, pentru susținerea unei piețe energetice integrate, care permite comercializarea de energie electrică peste granițe și integrarea cu piața UE prin conexiuni la rețeaua europeană. Primul proiect prioritar este dezvoltarea unei linii electrice aeriene (LEA) de 400kV pentru transportul energiei electrice între Chișinău și Vulcănești, și conexiunea cu alte linii din Republica Moldova și transportul către România și Ucraina prin două stații electrice noi, câte una la fiecare capăt al liniei. Proiectul va trece prin zonele Moldovei prezentate în Figura 1.

Studiile pentru etapa de planificare a Proiectului sunt finanțate de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). Moldelectrica dorește finanțare pentru trecerea la etapa de construcție a Proiectului de la BERD și alte instituții financiare internaționale, inclusiv Banca Mondială (BM), Banca Europeană de Investiții (BEI) și, eventual, altele ("Creditori").

În conformitate cu legea moldovenească și cerințele creditorilor, impactul potențial al Proiectului asupra cetățenilor și asupra mediului trebuie estimat într-o Evaluare a Impactului asupra Mediului și Social (ESIA). Acest NTS face o sinteză a ESIA, care a fost pregătită pentru a respecta legislația moldovenească și cerințele creditorilor.

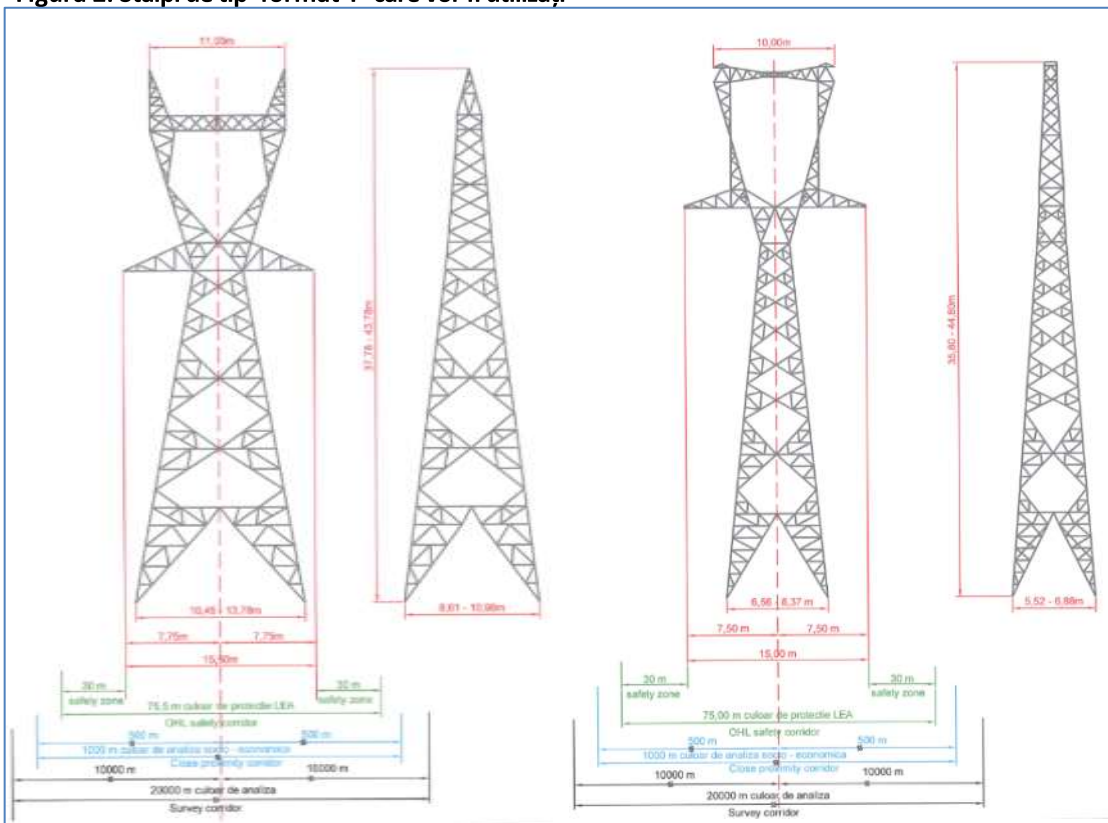

3 CE REPREZINTĂ PROIECTUL?

Proiectul propus va include circa 158 kilometri de linie electrică de înaltă tensiune și câte o stație de 400 kV la fiecare capăt de LEA, în Vulcănești și Chișinău. Proiectul va include de asemenea construcția a circa 511 stâlpi cu zăbrele în Y, similari cu cei din Figura 2. Stâlpii vor fi distanțați în medie la 309 metri și fiecare stâlp va avea patru picioare/tălpi aflate la aproximativ 15 metri distanță unul de celălalt. Stâlpii vor varia în înălțime în funcție de condițiile locale, până la aproximativ 45 de metri. Acolo unde traseul va fi drept se vor folosi stâlpi de suspensie, iar stâlpii în unghi sau de tensiune vor fi utilizați atunci când LEA își schimbă direcția.

Linile electrice ("conductorii") vor fi întinse pe fiecare parte a stâlpilor pentru a transporta electricitatea, iar distanța dintre cei doi conductori electrice va ajunge la aproximativ 15

Figura 2: Stâlpi de tip ‘format Y’ care vor fi utilizați

Stâlpi de tensiune

Stâlpi de suspensie

metri. Zona de siguranță impusă prin legislația moldovenească va fi suprafața de sub linii și încă 30 de metri de fiecare parte, rezultând un coridor de siguranță în total de 75 de metri (30m+15m+30m). În interiorul acestei zone nu pot exista clădiri locuite, doar cel mult se pot desfășura în continuare alte activități, cum ar fi pășunatul sau agricultura.

Stația electrică existentă 330/110/35 kV Chișinău va fi modernizată și adaptată pentru noua conexiune de 400kV, iar în incinta stației electrice existente Vulcănești, o nouă stație de 400kV de tipul back-to-back urmează să fie construită. În trecut, contaminarea solului de la stația Vulcănești cu policlorobifenili (PCB) a fost curățată - eventuale contaminări remanente ale solului se află în curs de planificare pentru investigare. Dacă acest amplasament este considerat prea contaminat pentru construcția stației noi, un alt amplasament din apropiere va fi selectat așa cum este descris în ESIA. Decizia finală se va lua până la sfârșitul anului 2017. În această situație, va fi înlocuit un singur stâlp de pe traseul LEA 400kV Isaccea – Vulcănești, care se află chiar lângă stația electrică Vulcănești. (Deși această linie se îndreaptă spre Ucraina, proiectul actual nu va produce efecte adverse în acea țară).

4 CÂND VA FI CONSTRUIT PROIECTUL?

Planificarea Proiectului, care include elaborarea studiului de fezabilitate și a pachetului ESIA, se finalizează în 2017. Prima etapă de implementare va include proiectarea de detaliu și achiziționarea terenurilor necesare pentru Proiect. Aceasta va dura aproximativ 15 luni sau până la începutul anului 2019. A doua etapă de implementare este construcția propriu-zisă a LEA și a stațiilor electrice. Construcția LEA este prevăzută să înceapă în 2019 și să continue pentru aproximativ 27 de luni, până la mijlocul anului 2021. Construcția la stația electrică

Vulcănești ar trebui să înceapă până la mijlocul anului 2019 și să continue pentru aproximativ 21 de luni, până la mijlocul anului 2021. Construcția stației electrice Chișinău va începe la jumătatea anului 2020 și va fi finalizată în aproximativ 7 luni. Toate componentele ar trebui finalizate până la începutul anului 2021.

5 DE CE ESTE NECESAR ACEST PROIECT?

Această LEA este necesară pentru stabilizarea și îmbunătățirea interconectării sistemelor electroenergetice de furnizare și transport a energiei electrice în Europa de Sud-Est și în regiunea Mării Negre. De asemenea, LEA este necesară pentru integrarea rețelei din Republica Moldova în piața Uniunii Europene (UE) prin conexiuni cu rețeaua europeană (ENTSO-E, Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport a energiei electrice). Această extindere a politicii energetice interne a UE în această regiune este menționată în planul național de dezvoltare a rețelei de electricitate din Moldova - "Foaia de parcurs pentru sectorul energetic" a țării.

6 UNDE VA FI AMPLASAT PROIECTUL?

După cum s-a văzut în Figura 1, traseul se întinde de la stația nouă de la capătul sudic, în Vulcănești, la 158 km prin Unitatea Autonomă Teritorială Găgăuzia și Raioanele Cahul, Taraclia, Leova, Cimișlia, Hâncești și Ialoveni, la o altă stație nouă de la capătul nordic al liniei din municipiul Chișinău. Un total de 18 așezări au cel puțin o clădire la 1000 de metri

Tabelul 1. Așezări cu clădiri locuite amplasate pe o distanță de 1 kilometru față de LEA

<i>Nr.</i>	<i>Unitate Administrativ Teritorială / Așezare (sat/comună)</i>	<i>Raion/ Regiune Autonomă</i>	<i>Distanța (m)</i>	<i>Populație (2014)</i>
1	Iujnoe	Cahul	730	707
2	Burlăceni	Cahul	500	1,688
3	Vinogradovca	Cahul	440	1,548
4	Musaitu	Tărăclia	190	838
5	Borceag	Cahul	650	1,293
6	Congaz	UTAG	890	11,123
7	Congazcicul de Jos	UTAG	350	273 (2004)
8	Congazcicul de Sus	UTAG	340	1,480
9	Borogani	Leova	120	3,708
10	Cenac	Cimișlia	280	1,683
11	Topală	Cimișlia	240	719
12	Dimitrovca	Cimișlia	670	336 (2004)
13	Grădiște	Cimișlia	620	2,109
14	Valea Perjel	Cimișlia	220	670
15	Lipoveni	Cimișlia	570	1,760
16	Hansca	Ialoveni	410	1,092
17	Strănișteni	Chișinău	200	514 (2004)
18	Brăila	Chișinău	390	905 (2004)

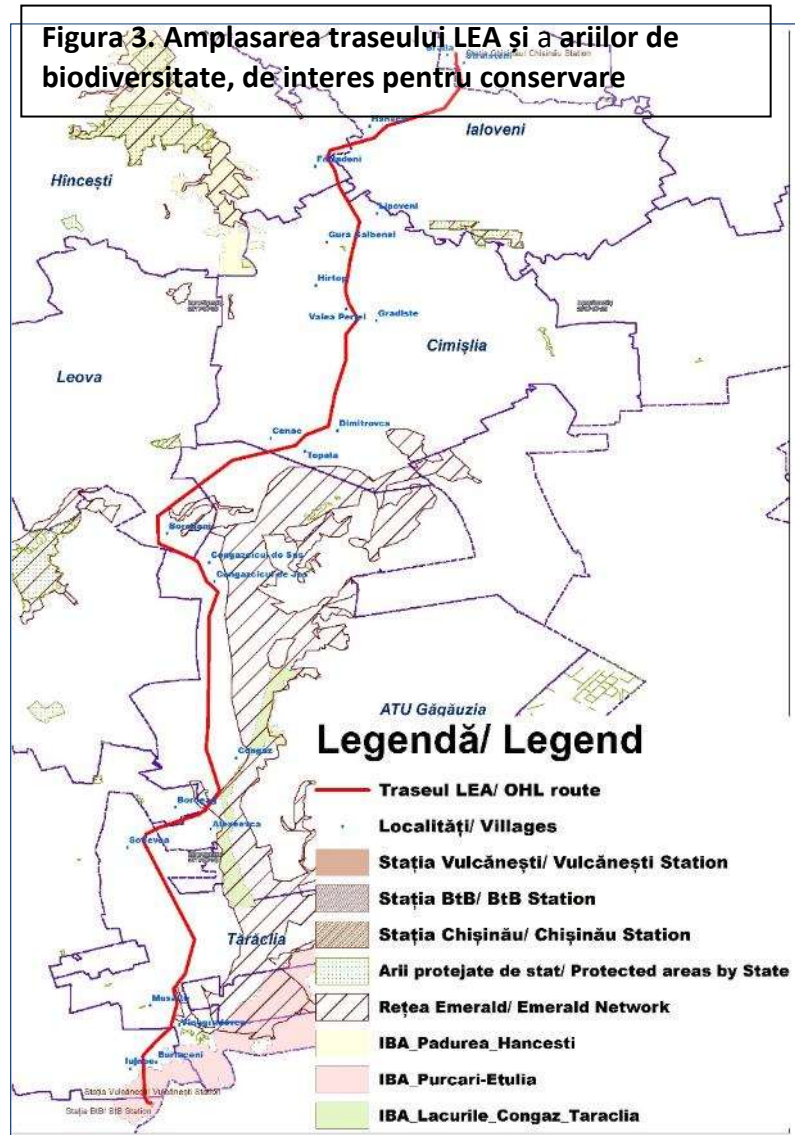
distanță de linie, după cum se arată în tabelul 1. Cea mai apropiată va fi o clădire locuită în satul Borogani, la 120 de metri de linie.

7 CUM ȘI DE CE A FOST ALEASĂ ACEST TRASEU PENTRU LEA?

Au fost luate în considerare câteva rute alternative, inclusiv un traseu care a fost în mare parte paralel cu frontiera cu Ucraina și alte două trasee în vest care traversează zona centrală a Moldovei. Numeroși factori au fost luați în considerare pentru selectarea traseului preferat, cel mai vestic. Acești factori au inclus elemente tehnice (lungimea liniei, numărul de stâlpi, starea solului etc.), socio-economice (amplasarea satelor, utilizarea terenurilor etc.) și culturale (situri arheologice, monumente etc.). Traseul vestic al coridorului LEA a fost selectat pentru că a minimizat impactul asupra utilizării terenurilor și a perturbării locuitorilor din zonă și, de asemenea, a redus impactul asupra ariilor protejate, considerate a fi valoroase pentru

biodiversitate. Pe cât posibil, traseul se va derula în paralel cu alte elemente liniare existente, cum ar fi drumuri, zone dedicate infrastructurii publice și limitele terenurilor agricole. La selectarea acestui traseu s-au luat în considerare, de asemenea, zonele unde se pot intersecta liniile electrice aeriene de medie tensiune existente, iar aceste intersecții au fost decise astfel încât, necesarul de pământ ce urmează a fi achiziționat și alte perturbări să fie reduse la minim. Figura 3 prezintă amplasarea LEA, cu configurarea satelor (comunităților locale apropiate) și a ariilor protejate.

Stațiile electrice existente din Chișinău și Vulcănești au fost alese ca locații pentru noile stații, deoarece astfel se reduc atât suprafața de terenuri care va fi necesară cât și impactul construcției în comparație cu un nou amplasament. Dacă studiile în curs arată că terenul din

perimetrul stației electrice existente Vulcănești este prea contaminat pentru a fi utilizat, va fi selectată o altă locație din apropiere, așa cum este descris în ESIA.

8 CUM AU FOST EVALUATE POSIBILELE IMPACTURI?

ESIA a fost elaborată în conformitate cu cerințele Legii nr.86 din 2014 a Republicii Moldova privind "Evaluarea impactului asupra mediului" și cu standardele instituțiilor financiare internaționale care au în vedere finanțarea Proiectului. În general, ESIA îndeplinește cerințele Directivei Uniunii Europene privind evaluarea impactului asupra mediului (Directiva 2011/92/UE, cu modificările ulterioare). Pachetul ESIA a fost pregătit de experți în domeniul mediului și social, în baza unui contract încheiat cu Moldelectrica. Contractul a inclus:

- Elaborarea studiilor preliminare pentru a identifica potențialele probleme de mediu și sociale și preocupările părților interesate, inclusiv a autorităților, a persoanelor posibil a fi afectate și a altor părți interesate. Aceste studii includ documente revizuite, întâlniri cu părțile interesate și vizite la fața locului;
- Colectarea datelor inițiale/de definire, inclusiv revizuire ale rapoartelor, colectarea datelor GIS și numeroase vizite la fața locului pentru a determina condițiilor de mediu și socio-economice de-a lungul unui coridor de 10 kilometri lățime, stânga – dreapta traseului LEA. În plus, s-au efectuat studii detaliate privind geologia solului și pășările;
- Evaluarea impactului potențial și a importanței/dimensiunii/magnitudinii acestuia și identificarea măsurilor de evitare, atenuare, sau, altfel, de control al impactului semnificativ (acestea se numesc "măsuri de reducere"). Dimensiunea/magnitudinea sau importanța impacturilor au fost determinate pe baza mărimii acestora (la nivelul sitului vs. local vs. regional vs. național), duratei (temporar vs pe termen scurt vs pe termen lung vs. permanent), intensității (neglijabil vs. scăzut vs. moderat vs. ridicat) și probabilității (improbabil vs posibil vs foarte probabil). Fiecare impact a fost apoi evaluat ca fiind neglijabil, minor, moderat sau ridicat. Aceeași scală a fost utilizată pentru impactul negativ și pozitiv;
- Dezvoltarea unui cadru care să definească modul în care se va plăti compensația pentru terenurile achiziționate temporar sau permanent și pentru daunele economice provocate de pierderile de teren sau de limitările accesului la teren;
- Pregătirea și diseminarea pachetului ESIA, incluzând raportul ESIA (Evaluarea impactului asupra mediului și socio-economic), acest NTS (Rezumat non-tehnic), LACF (Cadrul pentru achiziția terenurilor și măsuri compensatorii), ESMMP (Planul pentru managementul și monitorizarea mediului și socio-economică), SEP (Plan de implicare a părților interesate).

9 CARE SUNT IMPACTURILE POZITIVE ALE PROIECTULUI?

Proiectul va aduce beneficii pe întreg teritoriul Republicii Moldova, dar și României și altor

regiuni. Beneficiile implementării Proiectului includ:

- Creșterea eficienței sectorului energetic național, în principal segmentul transportului și distribuției energiei electrice
- Îmbunătățirea stabilității și fiabilității sistemului electroenergetic local și regional
- Consolidarea, în regiune, a rolului coridorului moldovenesc de transport a energiei electrice, prin construirea de noi inter-coridoare/rețele care sunt sau pot fi conectate la sistemul european
- Optimizarea alimentării cu energie electrică a regiunii de sud a Republicii Moldova, prin creșterea oportunităților pentru dezvoltarea de alte surse de energie, inclusiv surse de energie verde, pentru a deservi regiunea
- Creșterea securității în alimentarea cu energie electrică față de dependența actuală de furnizorii de gaze naturale
- Compatibilitate viitoare cu rețelele electrice europene, stimulând astfel piața de energie din regiune
- Locuri de muncă pe termen scurt pentru lucrătorii locali.

10 CE SUPRAFAȚĂ DE TEREN ESTE NECESARĂ PENTRU DEZVOLTAREA PROIECTULUI?

Moldelectrica va trebui să achiziționeze terenul pe care vor fi amplasați cei 511 stâlpi de înaltă tensiune și unde vor fi necesare noi drumuri de acces permanent (drumurile și căile ferate existente vor fi utilizate oriunde va fi posibil.) Suprafețe suplimentare de teren vor fi necesare pentru aproximativ patru locații de-a lungul traseului LEA, pentru organizarea de șantier și depozitarea materialelor de construcție. Orice teren privat necesar pentru aceste spații de depozitare va fi cumpărat sau închiriat de la proprietari. De asemenea, în scurta perioadă de timp, cât liniile electrice vor fi suspendate pe stâlpi (nu mai mult de câteva zile), se va utiliza pentru montaj un coridor îngust între stâlpi. Ambele stații electrice noi se așteaptă să fie amplasate în perimetrul stațiilor existente, astfel încât să nu fie nevoie de terenuri noi pentru acestea (dacă se constată că locația stației electrice existente este prea contaminată, se va utiliza un amplasament alternativ în apropierea stației existente Vulcănești).

Terenul necesar pentru stâlpi va varia de la aproximativ 65 de metri pătrați la aproximativ 193 metri pătrați, în funcție de tipul de stâlp și de înălțime; o suprafață ceva mai mare decât aceasta, de circa 1500 de metri pătrați în jurul fiecărui stâlp, va fi afectată temporar (doar câteva zile pentru fiecare stâlp) de activitățile de construcție. Cele patru locații pentru depozitarea temporară a materialelor de construcție vor fi fiecare de aproximativ 825 metri pătrați și vor fi utilizate în total timp de 12 până la 24 de luni, pe perioada de construcție, pe măsură ce LEA este dezvoltată. În total, mai puțin de 100 hectare de pământ vor trebui achiziționate permanent pentru stâlpi și depozitare. Amplasarea exactă a stâlpilor și organizarea de șantier vor fi selectate în timpul proiectării finale, iar detaliile privind modul

În care va fi achiziționat terenul vor fi descrise în LACF (Cadrul pentru achiziția terenurilor și măsuri compensatorii). În tabelul 2 se prezintă numărul de stâlpi din fiecare raion și din UAT Găgăuzia, precum și modul de utilizare în prezent al terenurilor unde urmează să fie amplasați stâlpii.

Tabel 2. Jurisdicții și modul de utilizare al terenurilor în zona de amplasament a stâlpilor						
<i>Raion/UAT (jurisdicție)</i>	<i>Număr de stâlpi</i>					<i>Stâlpi (%)</i>
	<i>Alt tip de pământ</i>	<i>Pădure</i>	<i>Viță de vie</i>	<i>Teren agricol</i>	<i>Total</i>	
Găgăuzia	6	0	41	99	146	29
Cahul	0	0	14	22	36	7
Tărăclia	6	7	12	62	87	17
Leova	8	0	12	18	38	7
Cimișlia	14	8	12	91	125	24
Hâncești	3	0	5	13	21	4
Ialoveni	12	1	7	21	41	8
Chișinău	4	0	8	5	17	3
Total stâlpi	53	16	111	331	511	-
Stâlpi (%)	10	3	22	65	-	100

După cum se vede în tabelul 2, majoritatea stâlpilor (331 din 511, sau aproximativ 65% din total) vor fi amplasați pe terenuri agricole și doar câțiva (16 sau 3%) pe terenuri împădurite. Deoarece traseul a fost selectat pentru a evita situarea în coridorul de siguranță (75 metri) a unor case locuite sau a altor clădiri funcționale, nu va fi necesară strămutarea unor gospodării. În interiorul coridorului de siguranță, în afară de necesitatea de a evita existența de arbori înalți, aproape toate celelalte activități pot continua, inclusiv agricultura, pășunatul, cultivarea de pomi fructiferi (fără copaci înalți) și viticultura.

Moldelectrica va compensa în mod corect și transparent toți proprietarii de terenuri și utilizatorii pentru achizițiile de pământ și pentru pierderea accesului la terenuri și utilizarea acestora, în conformitate cu LACF - Cadrul pentru achiziția terenurilor și măsuri compensatorii. Documentul propus pentru LACF este disponibil pentru revizuire și comentarii publice – acesta descriind procedura prin care Moldelectrica va achiziționa terenurile și ce măsuri compensatorii va aplica persoanelor care sunt afectate fie permanent, fie temporar de pierderea terenurilor. Cadrul descrie, de asemenea, procesul de compensare a persoanelor care suferă daune economice pe durata construcției LEA, cum ar fi pagubele la nivelul culturilor, bunurilor sau accidente care implică animale. Odată ce au fost derulate investigațiile și au fost efectuate lucrările de cadastru și de altă natură pentru a verifica tipul de proprietate și necesitățile exacte ale terenurilor, Moldelectrica va elabora un plan detaliat de achiziție a terenurilor și compensare. Planul detaliat este așteptat să fie finalizat până la începutul anului 2019. Construcția Proiectului nu va începe până când acest plan nu este pus în aplicare, toate terenurile fiind achiziționate sau închiriate și proprietarii compensați corespunzător.

11 PROIECTUL VA GENERA NOI LOCURI DE MUNCĂ?

Contractorul general va angaja până la 100 lucrătorii temporari, pentru o perioadă de până la 27 de luni în timpul construcției Proiectului, dintre care mulți se așteaptă să vină din localitățile din zonă, și va exista posibilitatea dezvoltării de contracte de aprovizionare din surse locale cu materiale de constructive, cum ar fi betonul și agregatele. Odată construcția Proiectului finalizată, activitățile de exploatare a stațiilor electrice și întreținere a LEA vor fi realizate de către inginerii și personalul actual al Moldelectrica, câteva noi locuri de muncă putând fi create.

12 CARE SUNT IMPACTURILE NEGATIVE ALE PROIECTULUI ȘI CUM VOR FI ACESTEA EVITATE SAU REDUSE?

După cum s-a menționat în capitolul 7, legea moldovenească și băncile creditoare solicită identificarea impacturilor Proiectului, atât cele pozitive cât și cele negative majore asupra mediului și a oamenilor, cu scopul de a dezvolta și implementa măsuri pentru evitarea, reducerea sau controlul acestor efecte. Acest proces poate genera schimbări în proiectare, modificări ale metodei de construcție și / sau ale procedurilor de exploatare, precum și monitorizări pentru a identifica impacturile negative. De asemenea, pot fi prevăzute măsuri compensatorii pentru impacturile care nu pot fi evitate sau reduse la niveluri acceptabile.

Impactul potențial al Proiectului și domeniile cheie de reducere sunt prezentate în tabelul 2. În esență, efectele primare care pot apărea vor include următoarele:

- Praful din activitățile de construcție și emisiile de noxe în aer provenite de la motoare
- Zgomotul și vibrațiile generate de construcții și trafic, și, eventual, zgomotul de la funcționarea LEA
- Expunerea oamenilor la radiațiile câmpului electromagnetic (EMF)
- Contaminarea apei de suprafață și / sau a apelor subterane
- Eroziunea și sedimentarea (pierderea solului vegetal, poluarea apei etc.)
- Riscuri pentru lucrători datorate muncii în condiții periculoase
- Riscuri pentru oamenii și comunitățile locale datorate pericolelor în situ și în trafic
- Perturbarea comunităților locale din cauza migrării lucrătorilor
- Strămutarea fizică și / sau economică a populației (relocarea-transferarea și / sau pierderea veniturilor)
- Deteriorarea zonelor protejate și / sau a biodiversității, inclusiv a speciilor și habitatelor de interes¹ pentru conservare. Deși stâlpi nu vor fi amplasați în interiorul ariilor naturale

¹ Figura 3 arată unde traseul LEA trece prin sau aproape de un număr de arii propuse pentru a fi protejate și zone importante pentru păsări (IBA). Speciile de păsări de interes deosebit includ câteva specii care sunt listate ca fiind pe cale de dispariție

protejate de stat, traseul LEA se va apropia la o distanță de 0,2 km până la 8,4 kilometri de mai multe astfel de zone. Un total de 25 de stâlpi vor fi amplasați în situri Emerald (situri care sunt propuse a deveni arii protejate) și zone importante pentru păsări (IBA), din care 10 stâlpi în Pădurea Tigheci (MD0009 și MD0011), care se întinde pe o suprafață de 6.466 hectare

- Risc de rănire sau de deces pentru păsările migratoare și rezidențiale. În cadrul raportului ESIA sunt enumerate speciile cheie de interes identificate în siturile Emerald și IBA, care includ o serie de specii considerate pe cale de dispariție - nivel critic, aflate pe Lista roșie a Republicii Moldova și, de asemenea, șoimul Saker (*Falcon cherrug*), care este pe cale de dispariție și înscris pe lista roșie globală a IUCN (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii și a Resurselor Naturale). Lista completă a speciilor este inclusă în ESIA, inclusiv cele considerate vulnerabile la electrocutare sau coliziune cu linii electrice aeriene.

Fiecare dintre aceste posibile impacturi pot fi evitate, controlate sau reduse la niveluri acceptabile prin punerea în aplicare a măsurilor specifice de atenuare și, în unele cazuri, prin elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de management. Impactul și o imagine de ansamblu asupra măsurilor de atenuare sunt rezumate în Tabelul 3. Rapoartele ESIA și ESMMP furnizează mai multe detalii cu privire la aceste impacturi și alte efecte potențiale negative, cu mai multe detalii asupra măsurilor de atenuare care vor fi necesare pentru evitarea sau controlul impactului.

Tabel 3: Rezumatul impactului de mediu și social-economic și măsurile cheie de reducere		
<i>Domeniul</i>	<i>Descrierea sintetică a impactului</i>	<i>Măsuri de reducere – pe scurt</i>
Impacturi de mediu		
Clima și calitatea aerului	Posibilitatea limitată de apariție a impactului asupra calității aerului, altul decât praful și emisiile de noxe provenite de la motoare: în zone delimitate clar și temporare - doar în timpul construcției Posibile surse pentru emisiile de gaze cu efect de seră	Măsuri generale de atenuare, conform bunelor practici, pentru protejarea calității aerului: <ul style="list-style-type: none"> - Umidificarea regulată a drumurilor și a zonelor de depozitare - Controlul vitezei în trafic pe drumurile nepavate - Reducerea suprafețelor goale de pământ în zonele de excavare deschise - Re-plantarea rapidă a zonelor perturbate de îndată ce construcția este finalizată - Întreținerea periodică a motoarelor pentru utilaje de construcții - Interzicerea arderii deșeurilor sau a altor materiale - Utilizarea foliilor de acoperire la camioanele care transportă agregate și sol - Monitorizarea continuă a nivelului de praf pe vreme uscată și aplicarea măsurilor de reducere în cazul prafului vizibil - Gestiunea corespunzătoare a echipamentelor care conțin SF6, în conformitate cu standardele

critică pe Lista roșie a Moldovei: șoimul Saker cuibător (*Falcon cherrug* - enumerat, de asemenea, ca fiind amenințat de IUCN) și șoimul migrator Peregrine, barza neagră (*Ciconia nigra*), vulturul mării (*Haliaeetus albicilla*) și Osprey (*Pandion haliaetus*) și alte câteva specii de păsări mari. Așa cum sa menționat, ESIA conține liste complete de familii / specii găsite în IBA.

Tabel 3: Rezumatul impactului de mediu și social-economic și măsurile cheie de reducere

<i>Domeniul</i>	<i>Descrierea sintetică a impactului</i>	<i>Măsuri de reducere – pe scurt</i>
		<p>internaționale (de reținut: SF6 este un gaz cu un puternic efect de seră)</p>
Apa de suprafață și ape subterane	<p>Posibila contaminare a apei cauzată de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Canalizare sanitară pentru muncitori - Scurgeri de combustibil și substanțe chimice - Tulburarea malurilor râurilor și a cursurilor de apă - Eroziunea datorată șantierelor de construcții 	<p>Măsuri de atenuare, conform bunelor practici care includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nu există stâlpi aflați permanent în 10m de apă de suprafață (lacuri, râuri, cursuri de apă, zone umede) - Nu există stâlpi situați în zonele umede - Evitarea lucrărilor în condiții meteorologice umede acolo unde este posibil - Nu se evacuează ape de spălare, canalizare etc. - Alimentarea cu carburant numai pe suprafețele pavate desemnate - Nu se alimentează în 25 de metri de apă de suprafață sau de zonă umedă - Golirea echipamentelor, împachetarea, controlul scurgerilor și curățarea materialelor în zonele unde sunt stocați și utilizați combustibili și substanțe chimice - Interzicerea utilizării echipamentului în sau traversarea de diverse cursuri de apă; - Nu există mașini sau echipamente de spălat în apă naturală - Implementarea Planului de curățire a terenurilor, controlul eroziunii și de remediere a sitului și a Planului de management al apelor uzate (a se vedea mai jos)
Managementul apelor uzate	<p>Contaminarea apelor prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Canalizare sanitară - Evacuarea apei din spălări - Spălarea betonului 	<ul style="list-style-type: none"> - Toaletele portabile, închiriate printr-un contract de prestări servicii corespunzător, utilizate pe șantier - Instalații sanitare adecvate la stațiile electrice - Colectarea apelor pentru spălări, tratarea / neutralizarea pentru a respecta standardele moldovenești înainte de îndepărtarea, descărcarea sau utilizarea pe baza avizelor/autorizație - Solicitarea autorizației pentru utilizare apelor reziduale tratate pentru controlul prafului - Cerințele care trebuie respectate vor fi incluse într-un Plan de management al apelor uzate
Tulburarea/deranjarea și eroziunea terenurilor	<p>Posibila eroziune pe vreme umedă</p>	<p>Pregătirea Planului pentru curățirea terenurilor, controlul eroziunii și de remediere a sitului, care va include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Marcarea limitelor zonelor de lucru și păstrarea activităților în aceste limite - Menținerea vehiculelor și echipamentelor pe drumurile și pistele aprobate - interzicerea

Tabel 3: Rezumatul impactului de mediu și social-economic și măsurile cheie de reducere

<i>Domeniul</i>	<i>Descrierea sintetică a impactului</i>	<i>Măsuri de reducere – pe scurt</i>
		<p>devierii de la acestea/circulației off-road</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îndepărtarea solul vegetal și depozitarea acestuia în zonele desemnate - Reducerea necesității excavării/umplerii pe pante abrupte - Prevenirea eroziunii descendente cu gabioane, vegetație etc. - Prevenirea alunecărilor de teren cu gabioane, vegetație etc. - Punerea în aplicare de măsuri de combatere a eroziunii, cum ar fi gardurile de șanțuri, iazurile de decantare, barierele de reducere a fluxului etc. (a se vedea Ghidul general de mediu, sănătate și securitate) - Inspectarea zonelor de lucru după precipitații sau topirea zăpezii și îmbunătățirea controlului pentru eroziuni, funcție de necesități - Demararea restaurării/remedierii terenului imediat după montarea și ridicarea fiecărui stâlp (nu așteptați ca toți stâlpii să fie ridicați), cu luarea în considerare a următoarelor: aranjarea suprafeței terenului la conturul dorit, îndepărtarea solului deteriorat sau nivelarea spre contururi naturale, înlocuirea solului vegetal, plantarea semințelor sau a răsadurilor, și monitorizarea până la stabilirea unei suprafețe de susținere a solului de cel puțin 75%. <p>De verificat și măsurile propuse mai sus la apele de suprafață</p>
Biodiversitate	Impactul asupra vegetației	Dezvoltarea unui Plan de gestionare a vegetației pentru a minimiza și controla tăierea arborilor în timpul lucrărilor de construcție și de întreținere a vegetației în interiorul coridorului de siguranță în timpul funcționării/exploatării
	Impactul asupra habitatelor cu interes pentru conservare și asupra păsărilor	<p>Înainte de faza de construcție:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea și punerea în aplicare a unui Program de efectuare a unor studii/cercetări privind păsările în aria coridorului LEA și zonei stâlpilor, în sectoare de interes pentru biodiversitate, în perioade de vulnerabilitate (de exemplu sezonul de reproducere pentru păsările cuibătoare), pentru a confirma rezultatele cercetărilor anterioare și pentru a identifica necesitatea unor schimbări sau luarea de măsuri suplimentare de reducere a impactului. Programul trebuie să fie aprobat de către băncile creditoare și autorități. - Punerea în aplicare a măsurilor de atenuare a

Tabel 3: Rezumatul impactului de mediu și social-economic și măsurile cheie de reducere

<i>Domeniul</i>	<i>Descrierea sintetică a impactului</i>	<i>Măsuri de reducere – pe scurt</i>
		impactului asupra păsărilor - descrise mai jos
Păsări	Coliziunea, electrocutarea sau impactul asupra păsărilor	<p>Faza de proiectare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea revizuirii de către experți a modelelor de stâlpi proiectate pentru a asigura caracteristica "prietenos cu păsările" (ex. agățarea conductorilor, golurile de aer) și pentru a minimiza riscul de electrocutare - Montarea dispozitivelor de evitare pentru păsărilor - clapete și reflectorizante - pe LEA între stâlpii din zonele identificate în ESIA și ESMMP unde păsările pot fi expuse riscului de coliziune - Elaborarea și punerea în aplicare a Programului de supraveghere a păsărilor moarte și rănite după construcție și luarea de măsuri suplimentare de reducere a impactului, după caz <p>Măsuri generale de reducere a impactului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interzicerea vânătorii și colectării oricărei plante, animal sau ouă de pasăre (etc.) - Nu există zone de depozitare sau utilizare durabilă a terenurilor în domenii de interes pentru biodiversitate - Compensarea pierderilor de material forestier prin replantarea a cel puțin doi copaci pentru fiecare copac tăiat
Sănătatea și securitatea comunității		
Zgomot și vibrații	<p>Două posibile surse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sunete și vibrații pe termen scurt de la mașini/echipamente și din traficul din timpul construcției - Efectul de descărcare Corona, care poate provoca un "zgomot/zumzăit" al LEA 	<ul style="list-style-type: none"> - Sunetul/Zumzăitul se estompează rapid cu distanța și nu trebuie să fie auzit la peste 20 de metri - Nu sunt și nici nu vor fi localizate clădiri locuite în limita a 120 de metri stânga/dreapta față de LEA, reducând astfel impactul generat de zgomot și vibrații în construcții - Durata construcției LEA va fi pe termen scurt (câteva zile la un moment dat) în zonele de amplasament al stâlpilor, reducând nivelul de impact - Măsuri de generale de reducere conform bunelor practici, incluzând amortizoare de zgomot pe motoare, pe unelte pneumatice, care lucrează numai în timpul zilei, dacă este posibil etc. - Notificarea autorităților și a rezidenților înainte de orice lucrare, pe o distanță de 200 de metri de clădiri - Lucrările pot fi continuate în timpul nopții și week-end-ului numai după consultarea

Tabel 3: Rezumatul impactului de mediu și social-economic și măsurile cheie de reducere

<i>Domeniul</i>	<i>Descrierea sintetică a impactului</i>	<i>Măsuri de reducere – pe scurt</i>
		autorităților locale și a rezidenților din vecinătate - Monitorizarea la cerere în cazul sesizării / reclamației, cu măsuri necesare de reducere pentru a respecta standardele de zgomot (standardele moldovenești și / sau Ghidul general privind mediul, sănătatea și securitatea al Grupului Băncii Mondiale)
Câmpul electromagnetic / Radițiile electromagnetice (EMF/EMR)	LEA și echipamentele electrice din stațiile electrice sunt înconjurate de câmpuri electromagnetice și emit radiații neionizante	- Se va produce o expunere numai pe termen scurt la EMF, deoarece coridorul de siguranță pentru LEA va împiedica expunerea pe termen lung în interiorul celor 30 de metri stânga/dreapta de la linie (30 m + 15 m + 30 m) și în limita a 50-100 m față de echipamentele din stațiile electrice - Informațiile publice arată că nivelul EMF nu are un efect semnificativ - Monitorizarea EMF, dacă este solicitată de către rezidenți pe o distanță de până la 500 m față de LEA, generează aplicarea de măsuri de reducere dacă nivelurile EMF depășesc standardele moldovenești sau nivelurile din Ghidurile privind mediul, sănătatea și securitatea pentru LEA ale Grupului Băncii Mondiale
Riscuri la nivelul comunităților	Riscuri pentru populație generate de: - Accesul la zona de construcții / șantier - Traficul necesar Proiectului	- Pregătirea Planului de management al traficului, prin consultarea cu autoritățile rutiere, cu includerea: instruire șoferi, limite de viteză, controale de trafic specifice (cantonier, semnalizări, lumini etc.) și cu aprobarea băncilor creditoare - Prevenirea accesului public la șantierele de construcții și la stațiile electrice, în timpul și după orele de lucru - Postarea/afișarea semnalelor de avertizare în comunități locale, la locurile de muncă și pe toți stâlpii - Consultarea cu liderii comunităților locale, înainte de a demara frontul de lucru în apropierea zonelor populate sau a drumurilor publice - Pregătirea Planului de răspuns pentru situații de urgență prin consultarea cu autoritățile locale (*poliția, pompierii etc.), cu aprobarea din partea băncilor creditoare înainte de startul construcției.
Afluența forței de muncă	Perturbarea comunităților locale	- Dezvoltarea, înainte de startul construcției, a Codului de conduită al muncitorilor pentru

Tabel 3: Rezumatul impactului de mediu și social-economic și măsurile cheie de reducere		
<i>Domeniul</i>	<i>Descrierea sintetică a impactului</i>	<i>Măsuri de reducere – pe scurt</i>
	din cauza migrației interne a lucrătorilor	lucrătorii locali și non-locali , care să includă reguli pentru interacțiunile cu comunitățile, perfecționarea /formarea continuă pentru lucrători, sancțiuni pentru încălcări; cu aprobarea din partea băncilor creditoare înainte de startul construcției - Consultarea periodică cu liderii comunității pentru a identifica orice probleme, în timpul construcției
Strămutare fizică (transfer/mutare)	Nu este cazul: nu există clădiri locuite în coridorul de siguranță	Nu este cazul
Strămutare economică (transfer)	Pierderea veniturilor datorită: - Pierderea proprietății funciare sau a accesului la pământ - Deteriorarea culturilor agricole - Vătămarea accidentală sau moartea animalelor	- LACF oferă structura necesară pentru achiziționarea de terenuri și pentru compensarea pierderilor de pământ și de venituri - Pregătirea Planului de achiziție a terenurilor și măsuri compensatorii pe baza anchetelor privind tipul de proprietate funciară, pe baza altor lucrări cadastrale și pe modul de utilizare a terenurilor, cu includerea matricei finale cu drepturile de proprietate; Planul trebuie aprobat de către băncile creditoare și de autoritatea competentă - Implementarea Planului, achiziționarea și aplicarea măsurilor compensatorii pentru toate terenurile înainte de începerea construcției - Aplicarea promptă a măsurilor compensatorii, pentru toate pierderile suferite, la costul stabilit pentru strămutare/transfer sau înlocuirea proprietăților pierdute / animalelor
Moștenirea culturală		
Situri arheologice și monumente, morminte etc.	Lucrările de excavație pentru stâlpi pot provoca daune artefactelor sau siturilor arheologice	Formarea și instruirea de supraveghetori și lucrători în procedura de găsimă a monumentelor istorice/artefactelor, cu aprobarea de către autoritățile competente și băncile creditoare.
Sănătate și securitate ocupațională		
Lucrători	Rănirea sau decesul lucrătorilor	Înainte de faza de construcție, trebuie pregătit Planul pentru sănătatea și securitatea ocupațională (OHS), care să includă: - Identificarea riscurilor din toate activitățile incluse în Proiect - Planificarea și proiectarea lucrărilor pentru evitarea sau reducerea riscurilor - Luarea de măsuri la locul de muncă pentru

Tabel 3: Rezumatul impactului de mediu și social-economic și măsurile cheie de reducere

<i>Domeniul</i>	<i>Descrierea sintetică a impactului</i>	<i>Măsuri de reducere – pe scurt</i>
		reducerea riscurilor <ul style="list-style-type: none"> - Existența echipamentelor corespunzătoare de siguranță (protecția la cădere, protecție personală - EPP (numai după ce alte metode nu au putut reduce riscurile) - Instruirea lucrătorilor cu privire la riscurile la locul de muncă și măsurile de control - Instruirea specială pentru lucrări cu risc sporit: lucrul la înălțimi, lângă apă, în jurul utilajelor grele etc. - Obligativitatea utilizării EPP
	Expunerea la condiții periculoase/riscante	<ul style="list-style-type: none"> - Caracterizarea contaminării solului și apelor subterane din stația electrică Vulcănești cu PCB (policlorobifenili) și dioxine - Dacă rezultă necesitatea unei decontaminări suplimentare pentru a reduce riscurile pentru lucrători, trebuie determinată fezabilitatea tehnico-economică a procedurii/procesului - Luarea deciziei de amplasare a noii stații electrice pe baza unui studiu

13 CUM VA FI IDENTIFICAT ȘI GESTIONAT EFECTIV ACTUALUL IMPACT?

Moldelectrica a elaborat un Plan de management și monitorizare a mediului și social (ESMMP) pentru Proiect. Contractorul general pentru construcții va trebui să implementeze toate măsurile de reducere a impactului menționate în ESIA și ESMMP, după cum s-a prezentat în capitolul 12. Un inginer consultant va supraveghea conformarea contractorului general cu ESMMP și poate solicita acțiuni corective sau chiar să blocheze plata până când contractorul va respecta întocmai Planul. Atât contractorul, cât și inginerul consultant, precum și o Unitate de Implementare a Proiectului (UIP), care va fi înființată în cadrul Moldelectrica, va angaja experți în domeniul mediului, social, de securitate și al comunicării.

ESMMP va fi menținut ca un document “ viu ” pe perioada fazelor de construcție și funcționare/exploatare a Proiectului. Chiar înainte de startul fazei de construcție, ESMMP va fi revizuit din nou, după ce proiectarea s-a finalizat, pentru a verifica că atât măsurile de atenuare cât și planurile de management pot fi puse în aplicare în mod eficient, și pentru a îmbunătăți măsurile dacă este necesar - în nici un caz ESMMP nu va fi modificat pentru a permite suplimentarea sau agravarea impacturilor negative, fără aprobarea autorităților moldovenești și a băncilor creditoare.

Moldelectrica va fi responsabilă de asigurarea îndeplinirii corespunzătoare a cerințelor menționate în ESIA, ESMMP, LACF și ESAP de către contractori, cu asigurarea efectuării

ambelor audituri interne și independente pentru a verifica implementarea pe deplin a acestor cerințe. Moldelectrica va prezenta rapoarte, cel puțin o dată pe an, care sintetizează performanța de mediu și socială către băncile creditoare, și va efectua, de asemenea, vizite de monitorizare/control în timpul fazei de construcție. În plus, de două ori pe an, băncile creditoare vor solicita unei terțe părți o monitorizare independentă a performanțelor de mediu și sociale în timpul construcției, și cel puțin o dată în primul an de funcționare/exploatare.

14 CUM PUTEM AFLA MAI MULTE INFORMAȚII DESPRE PROIECT?

Moldelectrica a pregătit un Plan de implicare a părților interesate (SEP) care identifică principalele părți interesate și descrie modul în care vor primi informații despre Proiect și vor avea ocazia să își exprime opiniile și chiar să depună sesizări/reclamații. SEP va fi actualizat dacă activitățile se vor modifica sau dacă vor demara activități noi care vor necesita implicarea părților interesate. Acest Plan va fi, de asemenea, revizuit periodic în timpul implementării Proiectului și va fi actualizat funcție de necesități. SEP include următoarele:

- O listă a actorilor cheie, inclusiv agențiile guvernamentale, alte organizații, cetățeni privați și alte părți interesate
- Un rezumat al activităților anterioare de implicare a părților interesate derulate deja
- Un rezumat al cerințelor legale din Republica Moldova și cerințelor băncilor creditoare privind diseminarea informațiilor și consultarea publică
- Programul de implicare a părților interesate propus, inclusiv metodele de implicare
- Un mecanism de sesizări/reclamații care să permită părților interesate să transmită observații și opinii; Un formular care poate fi utilizat pentru a trimite sesizări/reclamații este prezentat în ultimul capitol al acestui NTS.

Datele de contact pentru Proiect sunt prezentate mai jos. Așa cum a fost menționat în capitolul "Cuvânt înainte", întreg pachetul de informații ESIA este disponibil pentru public spre a fi revizuit – în format electronic pe paginile de web și în format tipărit în localitățile, la adresele menționate, ședințele de consultare publică urmând a fi demarate în toamna 2017.

Moldelectrica

În atenția: Dnei. Nelly Melnicenco

Str. V. Alecsandri, nr. 78, Municipiul Chișinău

Telefon: +373 22 253396

email: melnicenco@moldelectrica.md

15 CUM PUTEM DEPUNE O SESIZARE SAU O RECLAMAȚIE DESPRE PROIECT?

Comentariile pot fi depuse până la 28 noiembrie 2017 la adresa indicată în Cuvânt înainte și în capitolul 14 de mai sus. Moldelectrica va lua în considerare fiecare sesizare înainte ca acesta să elaboreze varianta finală ESIA, iar băncile creditoare vor revizui pachetul final ESIA înainte de a decide să acorde finanțarea pentru Proiect.

După cum este descris mai sus, Planul de implicare a părților interesate include și descrie un mecanism de soluționare a sesizărilor/reclamațiilor care va permite părților interesate să transmită comentariile sau reclamațiile privind pachetul ESIA și / sau Proiectul către Moldelectrica la adresa din capitolul 14 de mai sus. SEP are, de asemenea, un formular de sesizări care poate fi utilizat pentru comentarii și sesizări - acest formular este afișat pe pagina următoare. Poate fi folosit fie acest formular, fie părțile interesate pot scrie o scrisoare sau pot trimite un e-mail.

Exemplu de Formular pentru depunerea de sesizări sau reclamații

<p>Număr de înregistrare: (se completează de către Moldelectrica)</p>	<p>Preluat de: _____</p>
<p>Nume: (se completează de către persoana care depune sesizarea)</p>	<p>Soluționat de: _____</p>
<p>Notă: puteți rămâne anonim, dacă preferați sau să solicitați nedivulgarea identității dvs. către terțe părți fără acordul dumneavoastră</p>	<p>Data răspunsului inițial: _____</p>
<p>Contact: (se completează de către persoana care depune sesizarea)</p> <p>Rugăm specificați modalitatea prin care doriți să fiți contactați (poștă, telefon, e-mail).</p>	<p>Prenumele meu: _____</p> <p>Numele meu: _____</p> <p>Întreprinderea / funcția în întreprindere: _____</p> <p>☐ Doresc să rămân anonim</p> <p>☐ Doresc să nu divulgăți identitatea mea fără consimțământul meu</p> <p>☐ Prin poștă: Vă rugăm completați adresa: _____ _____</p> <p>☐ Prin telefon: _____</p> <p>☐ Prin e-mail: _____</p>
<p>Limba preferată pentru comunicare: (se completează de către persoana care depune sesizarea)</p>	<p>☐ Moldovenească/ Română</p> <p>☐ Rusă</p>
<p>Doriți să primiți informații despre dezvoltarea Proiectului? (se completează de către persoana care depune sesizarea)</p>	<p>☐ Da</p> <p>☐ Nu</p>
<p>Descrierea incidentului sau a sesizării: (se completează de către persoana care depune sesizarea)</p>	<p>Ce s-a întâmplat? Unde și cum s-a întâmplat? Care sunt rezultatele / consecințele / impactul acestui incident?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>Data incidentului/sesizării: (se completează de către persoana care depune sesizarea)</p> <p>☐ Incidentul/sesizarea a avut loc o singură dată (_____ ZZ.LL.AAAA)</p> <p>☐ Incidentul/sesizarea s-a repetat (de câte ori? _____)</p> <p>☐ Incidentul/sesizarea este în curs (o problemă cu care vă confrunțați în prezent) _____</p>	
<p>Cum ați dori ca această problemă să se rezolve?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	

Vă rugăm să returnați acest formular completat la: MOLDELECTRICA - Dna Nelly Melnicenco, melnicenco@moldelectrica.md